

Helsingin kaupunki

Uudenmaan ELY-keskuksen lausunto vapaaehtoiseen ekologiseen kompensaatioon liittyvästä luonnonarvojen tuottamista koskevasta hyvityssuunnitelmasta

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on vastaanottanut 9.9.2025 lausuntopyynnön luonnonsuojelulain (9/2023) 103 §:n tarkoittamasta luonnonarvojen tuottamista koskevasta hyvityssuunnitelmasta (päiväty 2.9.2025).

Hyvityssuunnitelman mukaiset toimet sijoittuvat Helsingissä Lapinlahden sairaalapuiston alueelle. Alueen omistaja on Helsingin kaupunki. Lapinlahden sairaalapuiston alueella kasvaa viljelykarkulaisena mukulakirveliä (*Chaerophyllum bulbosum*), jonka kasvustoissa elää kirvelilattakoin toukkia (*Depressaria chaerophylli*). Kirvelilattakoi on uhanalaisuusluokitukseltaan erittäin uhanalainen (EN) ja luonnonsuojeluasetuksella (1066/2023) erityisesti suojeltavaksi säädetty laji. Hyvityssuunnitelmalla pyritään hyvittämään satamatunnelin ja pyöräbaanan rakentamisesta aiheutuva kirvelilattakoin toukkavaiheen elinympäristön häviäminen.

Kohteelle on tehty maastokäynti ELY-keskuksen toimesta 23.9.2025.

Hyvityssuunnitelman sisällöstä on järjestetty Teams-kokous 5.8.2025 Helsingin sataman, Helsingin kaupungin, konsulttien ja ELY-keskuksen kesken, missä käytiin läpi suunnitelmaluonnosta, laskentamenetelmiä ja vasteaikoja halutun lopputuloksen saavuttamiseen.

Lausuntomenettelyn tarkoitus

Luonnonsuojelulain (jäljempänä myös LSL, 9/2023) 11 luvussa säädetään vapaaehtoisesta ekologisesta kompensaatiosta.

Luonnonsuojelulain 103 §:n 1 momentin mukaan maanomistaja voi tuottaa hyvittäville toimenpiteillä luonnonarvoja käytettäväksi ekologiseen kompensaatioon.

Luonnonarvojen tuottamisesta laadittavan hyvityssuunnitelman sisältövaatimukset on kirjattu 103 §:n 2 momenttiin, jonka mukaan hyvityssuunnitelmassa on esitettävä:

- 1) tiedot hyvittämiseen käytettävästä alueesta (hyvitysalue), sen luonnonarvoista ja niiden tilasta ennen hyvittäviä toimenpiteitä;
- 2) tiedot parannettavista luonnonarvoista, tavoiteltavasta tilasta sekä hyvittäville toimenpiteistä, joilla luonnonarvojen parantaminen toteutetaan;
- 3) aikataulu, jossa hyvittävät toimenpiteet suoritetaan;

- 4) tiedot hyvittävien toimenpiteiden toteuttamisen seurannasta;
- 5) arvio hyvittävien toimenpiteiden toteutumisen riskeistä ja suunnitelma niihin varautumisesta sekä vaihtoehtoisista toteutustavoista;
- 6) tiedot perustavien toimenpiteiden käytännön toteuttajasta ja tämän pätevydestä tehtävään.

Vapaaehtoisesta ekologisesta kompensaatiosta annetun ympäristöministeriön asetuksen (jäljempänä kompensaatioasetus, KompA 933/2023) 6 §:ssä on tarkennettu sisältövaatimuksia. 103 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettut tiedot esitetään:

- 1) yksilöimällä kiinteistö ja sen omistajan tiedot;
- 2) toimittamalla hyvitysaluetta koskeva kartta tai sen paikkatieto koneluettavassa muodossa ja osoittamalla parannettavien luonnonarvojen sijainti;
- 3) ilmoittamalla luonnonarvojen tila tämän asetuksen 2 §:ssä tarkoitetun arvioinnin mukaisesti.

Kompensaatioasetuksen 6 §:n 2 momentin mukaan luonnonsuojelulain 103 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettut tiedot esitetään:

- 1) ilmoittamalla hyvittäville toimenpiteillä ja suojeluhyvityksellä tavoiteltava luonnonarvojen tila tämän asetuksen 3 §:ssä (p.o. 4 §:ssä) säädetyn mukaisesti ja ilmoittamalla arvion perusteena oleva tieto;
- 2) ilmoittamalla arvio tuotettavien luonnonarvohehtaareiden määrästä.

Luonnonsuojelulain 103 §:n 3 momentin mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) antaa maanomistajan hakemuksesta lausunnon hyvityssuunnitelmasta. Luonnonsuojelulakia koskevan hallituksen esityksen mukaan lausuntomenettelyn tarkoituksena on lähtötilanteen ja siten toimenpiteillä aikaansaatavien hyvitysten määrän ja laadun todentaminen (HE 76/2022, s. 236). ELY-keskus arvioi lausunnossaan luonnonsuojelulain 103 §:n 2 momentin mukaisten hyvityssuunnitelman sisältövaatimusten täyttymistä.

Kompensaatioasetuksen 2 §:n luonnonarvon tilan arvioinnin sekä asetuksen 4 §:n mukaisen hyvitysalueen luonnontilanmuutoksen arvioinnin taustatietoa ja arviointityökaluja on laadittu Suomen ympäristökeskuksen toteuttamassa Ekologisen kompensaation pilotointi -hankkeessa sekä strategisen tutkimuksen neuvoston rahoittamassa Ekologinen kompensaatio oikeudenmukaisessa siirtymässä kohti luonnon kokonaisheikentymättömyyttä -hankkeessa (jatkossa BOOST-hanke). BOOST-hankkeen tuottamaa tietoa on hyödynnetty kompensaatioasetuksen perustelumuiotien (s. 3, jatkossa asetusmuistio) mukaan asetuksen valmistelussa, ja BOOST-hankkeen tuottamia työkaluja ja julkaisuja voidaan pitää tällä hetkellä parhaana käytettävissä olevana tieteellisenä tietona. BOOST- hankkeen työkalut ovat kaikkien käytävissä ja löytyvät sivulta

<https://boostbiodiversityoffsets.fi/tyokalut/https://boostbiodiversityoffsets.fi/tyokalut/>.

LAUSUNTOPYYNTÖ

1. Hyvitysalue

Hyvitysalueet sijaitsevat Helsingin Lapinlahden alueella kiinteistöillä 091-432-5-2 ja 091-20-9908-102. Hyvitysaluekokonaisuus on moniosainen ja hyvitysalueet sijaitsevat eri puolilla Lapinlahden sairaalapuistoa. Kolmentoista hyvitysalueen yhteispinta-ala on 0,59 hehtaaria. Hyvitysalueet sijaitsevat voimassa olevan asemakaavan (12046) historiallisesti ja puutarhakulttuurisesti arvokkaalla puistoalueella (VP/s).

2. Hyvitysalueen luonnonarvot ja ekologinen tila ennen hyvittäviä toimenpiteitä

Hyvityskohteet ovat aurinkoisia, puolivarjoisia tai varjoisia pääosin nurmikoina hoidettuja nykyisiä puistoalueita. Joukossa on myös vuohenputkea, nokkosta ja/tai pääosin heiniä kasvavia niittymäisiä puiston reuna-alueita. Hyvitysalueilla ei kasvanut entuudestaan mukulakirveliä ja niiden ekologinen lähtötila kirvelilattakoin toukkien elinympäristönä on arvioitu nollassi.

3. Parannettavat luonnonarvot ja hyvittävät toimenpiteet

Kirvelilattakoin elinympäristön parantamiseksi Lapinlahden sairaalapuiston alueelle perustetaan uusia mukulakirvelikasvustoja, jotka toimivat kirvelilattakoin toukkien ruokailualueina. Hyvitysalueiden kasvustot perustetaan levittämällä 5-10 cm rikkakasvitonta kompostimultaa, johon kylvetään sekä ostosiemeniä, että Lapinlahden alueelta kerättäviä mukulakirvelin siemeniä.

Siemeniä kylvetään noin 30 kpl/m². Siemenet kylvetään tasaisesti kylvöalueille. Ostosiementen itävyysprosentti on lähtötietojen mukaan noin 60 %, jolloin neliömetrillä kasvaisi vuosittain 18 kukkivaa mukulakirveliä. Tämä mukulakirvelitiheys olisi moninkertainen Lapinlahden alueen mukulakirvelikasvustojen keskitiheyksiin verrattuna.

Perustettavia mukulakirvelikasvustoja hoidetaan tarpeen mukaan kastelemalla, kitkemällä suurrikkakasvit, vieraslajit ja puiden taimet. Kasvustot niitetään vuosittain lokakuun lopussa, jotta siemenet ennättävät varista ennen niittoa. Niittojäte poistetaan.

4. Tavoiteltava luonnonarvojen tila ja tuotettavien luonnonarvohehtaareiden määrä

Lajien elinympäristöjen hyvittämiseen ei ole kehitetty samanlaisia työkaluja kuin luontotyyppien ekologiselle kompensaatiolle. Esimerkiksi luontotyyppien ekologisessa kompensaatioissa käytettäviä vastemuuttujia ei ole määritetty yksittäisille lajeille.

Hyvityssuunnitelmassa on kuitenkin sovellettu BOOST-hankkeessa kehitettyjä laskureita, sillä ne edustavat parasta käytettävissä olevaa tieteellistä tietoa

ekologisen kompensaation laskennan osalta, vaikka niitä ei suoranaisesti olekaan tarkoitettu lajien elinympäristöjen ekologisen kompensaation laskentaan.

Tuotettavien luonnonarvojen laskennassa päädyttiin määrittämään oma vaste mukulakirvelialueen perustamiselle. BOOST-hankkeessa luontotyypeille kehitetyt valmiit vasteet eivät kuvaa hyvin viljelykasvinakin käytetyn mukulakirvelin itse itseään ylläpitävän viljelmän perustamista.

Määritetty vaste on kaksivaiheinen ja tavoiteltu tila (0,8) arvioidaan saavutettavan kaikilla hyvitysalueilla kymmenessä vuodessa. Toisena vuonna kylvöjen jälkeen alue on kirvelilattakoin toukkien elinympäristöksi soveltuva, mutta hyvitysalueiden ekologisen tilan arvioidaan paranevan vielä tämän jälkeenkin pitkän aikaa. Tuotettavien luonnonarvojen laskennassa käytettiin vasteen lisäksi yleisen epävarmuuden kertoimena arvoa 1,3 ja ylimääräisen kertoimena arvoa 1,1. Kokonaiskertoimeksi muodostui näin ollen 1,43.

Häviävien mukulakirvelikasvustojen ekologinen tila arvioitiin kasvustokohtaisesti asetuksen (933/2023) ja BOOST-hankkeessa tuotettujen ohjeiden mukaisesti kaavalla $2 \times \text{mukulakirvelin runsaus} + \text{hoito} / 3$. Kaikkien Lapinlahden nykyisten mukulakirvelialueiden ekologisen tilan keskiarvo on 0,6. Rakentamisesta aiheutuvien haittojen määräksi saatiin 0,11987 hehtaaria olevaa mukulakirvelikasvustoa, joka vastaa 0,16194 luonnonarvohehtaaria (lha). Häviävien luonnonarvojen laskennassa huomioitiin erittäin uhanalaisen lajin elinympäristön osalta uhanalaisuuskerroin 1,4 ympäristöministeriön asetuksen (933/2023) mukaisesti.

Häviäviksi pinta-aloiksi on laskettu varmasti rakentamisen alle jäävät kasvustot sekä 10 % häviämä niille kasvustoille, jotka sijaitsevat niin lähellä rakennettavia alueita, että työmaaliikenne ja -toimenpiteet todennäköisesti vaikuttavat niihin.

Hyvityslaskennassa käytetty kaava on muodoltaan seuraava: $\text{hyvitystoimenpiteiden keskihyöty} \times 10 \text{ vuoden aikana} \times \text{yleinen epävarmuus} \times \text{nettoposiitivinen vaikutus} \times \text{haitan määrä} = \text{vaadittava hyvityksen pinta-ala}$. Tarvittavaksi hyvitysalueen pinta-alaksi saatiin edellä mainitulla kaavalla ja lähtöoletuksilla tunneli sekä baana huomioiden 0,39 hehtaaria uutta mukulakirvelikasvustoa.

Hyvityslaskennan perusteella hyvitysalueet (0,59 ha) vastaavat suunnitellulla rakentamisen aloitusvuoden 2027 mukaisella luonnonarvojen vastaavuuden arviointihetkellä noin 0,314 lha hyvitetävää luonnonarvoa ja hyvityksen valmistuttua (10 vuotta aloituksesta) yhteensä noin 0,511 lha hyvitetävää luonnonarvoa. Hyvitysalueet ylittävät siten tarvittavan pinta-alan minimimäärän sekä hehtaareina että luonnonarvohehtaareina. Tunnelin ja baanarakentamisesta aiheutettava menetys mukulakirvelikasvustoille kompensoidaan pinta-alallisesti 4,9 kertaisena ja luonnonarvohehtaareina 3,2 kertaisena hyvityksenä kymmenessä vuodessa.

5. Aikataulu ja toimenpiteiden seuranta

Hyvitykseen liittyvänä toimenpiteenä on jo ennen tämän hyvityssuunnitelman valmistumista tehty vuoden 2024 heinäkuussa kirvelilattakoin ja mukulakirvelin esiintymisen selvitys Lapinlahden alueella (Järvi 2024), kerätty syyskuussa 2024 mukulakirveleiden siemeniä Lapinlahdelta ja lokakuussa 2024 perustettu kaksi

ensimmäistä hyvitysaluetta. Mukulakirvelin siemeniä kylvetään kaikille hyvitysalueille vielä syys-lokakuussa 2025 ja 2026. Mukulakirvelikasvustoja ja niissä olevien kirvelilattakoin toukkia inventoidaan kesällä 2025, 2026 ja 2027.

Hyvityksen aikataulu on suunniteltu jatkumaan vuoteen 2027 asti, jolloin satamatunnelin rakentamistyöt voitaisiin tämänhetkisen tiedon mukaan aikaisintaan aloittaa. Käytännössä, mikäli rakentamisen aloitus viivästyy, mukulakirvelikasvustojen ja niissä esiintyvien kirvelilattakoin toukkien seuranta voidaan jatkaa rakentamisen aloittamiseen asti.

6. Arvio hyvittävien toimenpiteiden toteutumisen riskeistä ja suunnitelma niihin varautumisesta

Hyvitystoimenpiteiden keskeinen riski on mukulakirvelin kasvattamisessa epäonnistuminen. Siementen itävyyttä on joissakin lähteissä kuvattu huonoksi, mikä saattaa aiheuttaa ongelmia siemenkylvöjen onnistumiselle.

Kaupallisesti saatavilla olevien siementen osalta on olemassa pieni riski, että ne eivät kestä paikallisia olosuhteita Lapinlahdella. Siementen keruussa Lapinlahdella on huomioitava mukulakirvelikasvustojen jatkuvuuden turvaaminen, eli varmistetaan tarpeeksi suuri määrä maahan varisseita siemeniä, joista seuraava mukulakirvelisukupolvi kehittyy. Liian suuren siemenmäärän kerääminen Lapinlahden alueelta voisi vaarantaa mukulakirvelikasvustojen jatkuvuuden ja siten kirvelilattakoin elinolosuhteet.

Mikäli kylvöt onnistuvat vähintään kahtena peräkkäisenä vuonna ja mukulakirvelit alkavat kasvaa uusilla alueilla puistossa, jää jäljelle kuitenkin vielä joitakin huomioitavia seikkoja. Mukulakirvelikasvustojen hoito tulee toteuttaa oikein, jotta kasvit pääsevät tuottamaan siemeniä ja kirvelilattakoin toukille riittää kukintoja ravinnoksi. Käytännössä tämä tarkoittaa niittoa aikaisintaan syyskuussa, jolloin siemenet ovat jo varisseet tai varisevat niittämisen yhteydessä maahan. Liian aikainen niitto etenkin kesäaikaan estää kukintojen muodostumisen ja siten kirvelilattakoin toukille ei ole soveltuvaa ravintoa. Mikäli kukkia ja siten siemeniä ei muodostu jonakin vuonna, alkaa mukulakirvelillä lajin kaksivuotisen kehityssyklin takia esiintyä kukintaa jatkossa vain joka toinen vuosi. Tämä vaikuttaa negatiivisesti kirvelilattakoille saatavilla olevien ravintokasvien määrään.

Sekä nykyisten että etenkin alkuvaiheessa uusien mukulakirvelikasvustojen haasteena on myös kuluminen. Lapinlahden puisto on suosittu ulkoilualue, jossa liikkuu paljon ihmisiä. Mikäli ihmiset alkavat kulkea mukulakirvelikasvustojen läpi, heikentää se kasvuston elinvoimaa. Myös valkoposkihanhet laiduntavat alueella ja saattaisivat käyttää varsinkin nuoria mukulakirvelin versoja ravinnoksi uusissa kasvustoissa ja siten heikentää kasvustojen elinvoimaisuutta. Kulutuksen ja valkoposkihanhien aiheuttamia riskejä voidaan vähentää esimerkiksi aitaamalla tarpeen mukaan.

7. Toteuttaja

Hyvitystoimenpiteiden suorittajaksi on valittu Helsingin kaupungin rakentamispalveluliikelaitos Staraa. Stara vastaa tällä hetkellä Lapinlahden

sairaalapuiston hoidosta, joten mukulakirvelialueiden hoito ja uusien alueiden kylvö ovat Staran puutarha-alan ammattilaisille normaaliin säännölliseen toimintaan verrattavia toimenpiteitä. Puutarha-alan ammattilaiset ovat täten päteviä hoitamaan hyvityssuunnitelman mukaiset toimenpiteet. Lapinlahden puiston hoidosta vastaavan piiripuutarhurin kanssa käydään läpi mukulakirvelien lisäys- ja hoitotoimenpiteet, jotka he käyvät läpi hoitotyöstä vastaavan henkilöstön kanssa.

UUDENMAAN ELY-KESKUKSEN LAUSUNTO

1) Hyvitysalueen luonnonarvot ja tila ennen hyvitetäviä toimenpiteitä

Hyvitysalueiden luonnon nykytila ennen hyvitetäviä toimenpiteitä on selvitetty maastokaudella 2024 ja esitetty hyvityssuunnitelmassa selkeästi kuvioittain.

Hyvityssuunnitelman ja maastokäynnin perusteella ELY-keskus katsoo, että hyvitysalueen luontoarvot ja tila ennen hyvitetäviä toimenpiteitä on arvioitu riittävällä tavalla ja parhaaseen tieteelliseen tietoon perustuen kompensatioasetuksen mukaisesti. ELY-keskus katsoo, että kuviokohtaista ekologisen tilan arviota voidaan pitää luotettavana.

2) Parannettavat luonnonarvot, tavoitetila ja hyvittävät toimenpiteet

Hyvittävistä toimenpiteistä määrätään luonnonsuojelulain 99 §:ssä. Hyvittäviä toimenpiteitä ovat toimenpiteet, joihin ei ole velvollisuutta lainsäädäntöön tai muuhun velvoitteeseen perustuen, ja joilla:

- 1) palautetaan luonnonarvoiltaan tai kunnoltaan heikentynyt alue ennallistumaan kohti luonnontilaa tai luonnon monimuotoisuuden kannalta tavoiteltua tilaa;
- 2) lisätään luontotyyppin tai eliölajin elinympäristön pinta-alaa; tai
- 3) parannetaan luontotyyppin tai eliölajin elinympäristön ekologista laatua.

Lapinlahden sairaalapuiston kirvelilattakoin toukkien elinympäristön hyvityskohteiksi suunnitellut hyvittävät toimenpiteet ovat uusien mukulakirvelikasvustojen tuottaminen. Hyvityssuunnitelmassa perustettavat hyvitysalueet on esitetty selkeästi taulukoituna ja karttakuvana.

ELY-keskus katsoo, että hyvittävät toimenpiteet on valittu oikein ja kohdennettu niille sopiville sijainneille Lapinlahden alueella.

Maastokäynnin (23.9.2025) aikana hyvitysalueiden perustaminen oli kesken Lapinlahdessa. Jo perustettujen alueiden (K8-K10) osalta vaikutelmaksi jäi, että alueet olivat eri kokoisia ja osin eri paikoissa kuin miten ne on hyvityssuunnitelman kuvassa 9 esitetty. ELY-keskus ottaa kantaa perustettujen hyvitysalueiden todelliseen pinta-alaan ja arvioituu riittävyyteen antaessaan maanomistajan hakemuksesta lausunnon toimenpiteillä tuotettavien luonnonarvojen laadusta ja määrästä. ELY-keskus kehottaa hakijaa kuitenkin jo tässä vaiheessa varmistumaan siitä, että perustetut hyvitysalueet on toteutettu ohjeistuksen ja suunnitelman mukaisesti.

Tavoitetila ja luonnonarvohehtaarit

Hyvitystoimenpiteillä tavoitellaan uhanalaisen lajin elinympäristön ekologisen tilan parantamista ja luonnon monimuotoisuuden lisäämistä tuottamalla luonnonarvohehtaareita. Tavoitetilat eli eri toimenpiteille saatavat vasteet on määritetty BOOST-hankkeen tuloksia soveltaen ottaen huomioon, että lajikohtaisia vasteita eri hyvitystoimenpiteille ei ole valmiiksi määritetty. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan suunnitelmassa kehitetty 10 vuotinen vaste mukulakirvelikasvuston perustamiseen nollasta arvoon 0,8 on looginen ja perusteltu.

Hyvityssuunnitelman mukaisesti ELY-keskus katsoo, että Lapinlahden mukulakirvelikasvustoja menetetään satamatunnelin ja baanan rakentamisen takia 0,16194 lha. Hyvitysalueilla tuotettavien luonnonarvohehtaarien enimmäismäärä on arviolta yhteensä noin 0,51 lha. Tämä lisäisten luonnonarvohehtaarien määrä on kokonaisuudessaan käytettävänä hyvitykseen 10 vuoden kuluttua hyvitystoimenpiteiden toteutuksen jälkeen, kun kaikki toimenpiteillä saavutettava hyöty on laskennallisesti toteutunut ja kuviot ovat kehittyneet tavoitetilään. Mikäli kohteen luonnonarvoja käytetään hyvitykseen aiemmin tai hyvitysalueiden perustaminen ei ole onnistunut suunnitelman mukaisesti, on laskennallinen lisäisten luonnonarvohehtaarien määrä tätä alhaisempi.

3) Aikataulu

Hyvityssuunnitelman mukaisen aikataulun perusteella hyvitystoimenpiteet on täysimääräisesti toteutettu lokakuussa 2026. ELY-keskus toteaa, että esitetty aikataulu on mahdollinen mutta erittäin kunnianhimoinen ottaen huomioon todennäköiset ja osin jo todetut käytännön haasteet mukulakirvelin kasvattamisessa. Jos siementen itämisessä tai taimien talvehtimisessä tapahtuu epäonnistuminen, aikataulu ei mahdollista rakentamisen aloittamista vielä 2027. On todennäköistä, että täydennyskylvöjä ja muita hyvitysalueiden kohennustoimenpiteitä täytyy varautua tekemään esitettyä pidempään ottaen huomioon mukulakirvelin kaksivuotinen kasvutapa.

Ympäristöministeriön antaman Vapaaehtoinen ekologinen kompensatio – soveltamisoppaan mukaan hyvittämissuunnitelma voidaan tapauskohtaisesti hyväksyä jälkikäteen eli hyvittävien toimenpiteiden toteutuksen jälkeen. Edellytyksenä on, että toimenpiteiden toteutuksesta on saatavissa riittävä selvitys. ELY-keskus toteaa, että lähtötilanne sekä toimenpiteet hyvitysalueilla on selvitetty riittävällä tavalla.

ELY-keskus on pitänyt lausunnossaan (UUDELY/9741/2024, 25.6.2024) perusteltuna, että hakija aloittaa hyvitysalueiden perustavat toimenpiteet jo ennen hyvityssuunnitelmasta annettavaa lausuntoa, jotta erittäin uhanalaisen lajin elinympäristön parantamiseen tähtäävät toimet on saatu käyntiin mahdollisimman nopeasti.

4) Toimenpiteiden toteuttamisen seuranta, riskit ja toimenpiteiden käytännön toteuttaja ja tämän pätevyys

Luonnonsuojelulain 103 §:n mukaan hakijan on esitettävä arvio hyvittävien toimenpiteiden toteutumisen riskeistä ja suunnitelma niihin varautumisesta sekä vaihtoehtoisista toteutustavoista. Kompensatioasetuksen perustelumuioston mukaan

yleinen ekologisen kompensaation epäonnistumista aiheuttava tekijä on toimenpiteiden epäasianmukainen toteuttaminen. Tämän epävarmuustekijän poissulkemiseksi hyvityssuunnitelmassa edellytetään ilmoittamaan tiedot hyvittävien toimenpiteiden toteuttamisen seurannasta; arvio hyvittävien toimenpiteiden toteutumisen riskeistä ja suunnitelma niihin varautumisesta sekä vaihtoehtoisista toteutustavoista sekä tiedot perustavien toimenpiteiden käytännön toteuttajasta ja tämän pätevydestä tehtävään.

Seuranta

Hyvityssuunnitelmassa on esitetty, että mukulakirvelialueiden kasvustojen menestymistä ja laajuutta sekä kirvelilattakoin toukkien esiintymistä seurataan vuosittain tunnelin rakentamiseen saakka (arvioitu rakentamisajankohta 2027 alkaen).

ELY-keskus katsoo, että esitetty seuranta on menetelmiltään oikea mutta seurantaa syytä toistaa rakentamiseen asti sekä myös rakennustoimenpiteiden jälkeen esimerkiksi 1,2,5 ja 10 vuotta tunnelin rakentamisesta.

Riskit

Hyvityssuunnitelmassa todetun mukaisesti hyvitystoimenpiteiden toteutumiseen liittyy riskejä. ELY-keskus katsoo, että riskeihin on pyritty asianmukaisesti varautumaan käyttämällä epävarmuuskertoimia sekä mitoittamalla hyvityspinta-alat laskennallista minimitarvetta suuremmiksi. Keskeisin varautumistapa riskeihin on perustettavien mukulakirvelialueiden säännöllinen seuranta ja havaintojen mukaan tehtävät lisäkylvöt sekä kasvustojen hoitotarpeen ja hoitotapojen jatkuva arviointi. ELY-keskus pitää positiivisena, että hankkeessa pyritään tuottaa laskennallinen ylikompensaatio aiheutetulle heikennykselle. Tämä ei kuitenkaan poissulje sitä, että yksikin huono vuosi siemenkylvön onnistumisessa lykkää kirvelilattakoin toukille käyttökelpoisen elinympäristön syntymistä kolmella vuodella (1 vuosi uusintakylvöön ja 2 vuotta kukkiviin mukulakirveihin uusintakylvöstä).

ELY-keskus toteaa lisäksi, että 23.9.2025 maastokäynnin aikana vielä perustamatonta hyvitysaluetta K1 käytettiin päiväkotiryhmän leikkialueena ja sinne oli rakennettu kepeistä majoja. Hankkeessa on syytä varautua aitaamaan hyvitysalueet heti ensimmäisenä vuonna perustamisen jälkeen sekä tuottamaan Lapinlahden puistoalueen käyttäjille pysyviä kartoilla varustettuja opasteita alueella toteutetuista toimista ja tulevien hyvitysalueiden luonnonarvojen hävittämisen- ja heikentämiskiellosta.

ELY-keskus katsoo, että hyvityssuunnitelman mukaisten toimenpiteiden riskit on tunnistettu ja arvioitu suunnitelmassa asianmukaisesti.

Toimenpiteiden käytännön toteuttaja ja tämän pätevyys

ELY-keskus toteaa, että toimenpiteiden toteuttajaksi on valittu pätevä taho. ELY-keskus kuitenkin muistuttaa, yleinen ekologisen kompensaation epäonnistumista aiheuttava tekijä on toimenpiteiden epäasianmukainen toteuttaminen. Toimenpiteiden yksityiskohtaiseen kirjalliseen työmaaohjeeseen kartoitteen on kiinnitettävä erityisesti huomiota ja tekijöiden riittävä perehdytys sekä työnohjaus

maastossa on varmistettava. Kiire ei saa myöskään olla ohjaava tekijä töiden toteuttamisessa vaan tarvittaessa töitä on tehtävä esitetyn aikataulun ulkopuolellakin.

JOHTOPÄÄTÖKSET

ELY-keskus toteaa, että hyvityssuunnitelma, hyvityslaskelma ja niihin liittyvä lähtötiedon keruu on tehty huolellisesti ja esitetty selkeästi. Hyvitysalueen luontoarvot ja tila ennen hyvitetäviä toimenpiteitä on selvitetty maastokaudella 2024 ja esitetty hyvityssuunnitelmassa selkeästi kuvioittain. Luonnonarvon ekologista tilaa on arvioitu kompensatioasetuksen mukaisesti eliölajin elinympäristön ominaispiirteet huomioiden parhaan käytettävissä olevan tiedon pohjalta. Hyvityssuunnitelma täyttää luonnonsuojelulain 103 §:n 2 mom. sisältövaatimukset ja sen perusteella voidaan todeta hyvitysalueen lähtötilanne ja siten arvioida toimenpiteillä aikaansaatavien hyvitysten määrää ja laatua.

Asian käsittelijät

Asian on esitellyt ylitarkastaja Tuomas Lahti ja ratkaissut yksikön päällikkö Ilpo Huolman. Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä hyväksynnästä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

LAUSUNNOSTA TIEDOTTAMINEN

Tiedoksi sähköpostitse:

Hakija (riku.kangasniemi@ramboll.fi)

Helsingin kaupunki (kirjaamo@hel.fi)

Ympäristöministeriö (kirjaamo.ym@gov.fi)

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry (uusimaa@sll.fi)

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys (helsy@sll.fi)

Uudenmaan liitto (toimisto@uudenmaanliitto.fi)

SUORITEMAKSU

Suoritemaksu on 1400 euroa.

Luonnonsuojelulain 103 §:n 3 momentissa tarkoitettu hyvityssuunnitelmaa koskeva lausunto on elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten ja kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025 annetun valtioneuvoston asetuksen (794/2024) liitteen mukaan maksullinen julkisoikeudellinen suorite, josta ELY-keskus perii ajankäyttöön perustuvan maksun (70 euroa/tunti). Lausunnon valmisteluun on käytetty 20 työtuntia.

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että lausunnosta perittävän maksun määrittämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua ELY-keskuksesta kuuden kuukauden kuluessa tämän lausunnon antamispäivästä.

Tämä asiakirja UUELY/4061/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument UUELY/4061/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Lahti Tuomas 13.10.2025 09:34

Ratkaisija Huolman Ilpo 13.10.2025 09:36

Hyvitysalueella tuotettavien luonnonarvohehtaarien määrä.

	Luontoarvo	Pinta-ala (ha)	Lähtötila	Tavoiteltava tila	Saavutetaan (vuosi)	Tuotettavat luonnonarvohehtaarit (lha)
1	kirvelilattakoi	0,5898	0	0,8	2036	0,511

MAKSUA KOSKEVA OIKAISUVAATIMUSOHJE

Jos maksuvelvollinen katsoo, että maksun määrittämisessä on tapahtunut virhe, hän voi vaatia siihen oikaisua Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta.

Oikaisuvaatimus on toimitettava Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle **kuuden (6) kuukauden kuluessa** maksun määrittämisestä.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- I. oikaisua vaativan nimi, asuinpaikka ja postiosoite
- II. vaatimus maksun muuttamiseksi
- III. oikaisuvaatimuksen perustelut

Oikaisuvaatimus on oikaisuvaatimuksen tekijän ja oikaisuvaatimuksen muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut oikaisuvaatimuksen, siinä on mainittava myös laatijan nimi, asuinpaikka ja postiosoite.

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä maksun määrittämisen perusteena oleva asiakirja alkuperäisenä tai jäljennöksenä.

Omalla vastuullaan oikaisuvaatimuksen voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin oikaisuvaatimus on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille oikaisuvaatimus ajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päätyttyä.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

postiosoite PL 36, 00521 Helsinki

sähköposti kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

puhelinvaihe 0295 021 000 aukioloaika klo 8:00 – 16:15